

Högskolan Kristianstad

Utvärderingsavdelningen
Ann-Britt Gabrielsson
BESLUT

2004-03-02
Reg.nr 641-3907-02

Ansökan om examensrätt för specialpedagogexamen

Högskolan Kristianstad ges rätt att utfärda specialpedagogexamen.

Bakgrund

Högskolan Kristianstad har ansökt om rätt att utfärda specialpedagogexamen.

För att granska denna ansökan har Högskoleverket förordnat följande sakkunniga:

- Astrid Pettersson, prorektor, Lärarhögskolan i Stockholm, ordförande,
- Ingemar Emanuelsson, professor em., Göteborgs universitet,
- Christina Gustafsson, professor, Uppsala universitet och Högskolan i Gävle,
- Erika Libeck Lindahl, studerande, Göteborgs universitet,
- Moira Linnarud, professor, Karlstads universitet och
- Sture Långström, universitetslektor, Umeå universitet.

Ann-Britt Gabrielsson, utredare vid Högskoleverket, har varit projektledare och sekreterare i gruppen.

För att bedöma förutsättningarna, för att ge denna examen, har de sakkunniga granskat högskolans ansökan med underlagshandlingar samt vid ett besök intervjuat representanter för ledning, lärare, studenter och presumtiva praktikhandledare.

Bedömning

De sakkunniga bedömer att Högskolan Kristianstad har förutsättningar att ge en specialpedagogutbildning som svarar mot de allmänna målen för grundläggande högskoleutbildning samt de kursfordringar och mål som anges i högskoleförordningen för denna examen. Yttrandet bifogas.

Beslut

Högskoleverket instämmer i de sakkunnigas bedömning och beslutar att ge Högskolan Kristianstad rätt att utfärda specialpedagogexamen. Examensrätten kommer att följas upp inom ramen för verkets fortlöpande kvalitetsutvärderingar.

Detta beslut har fattats av universitetskansler Sigbrit Franke efter föredragning av utredare Ann-Britt Gabriellsson i närvaro av avdelningschef Ragnhild Nitzler och kanslichef Lennart Ståhle.

Sigbrit Franke

Ann-Britt Gabriellsson

Kopia:
Utbildningsdepartementet
De sakkunniga

YTTRANDE

2004-03-02

Yttrande över ansökan om specialpedagogexamen vid Högskolan Kristianstad

Högskolan Kristianstad har ansökt om examensrätt för specialpedagogexamen och för att pröva denna ansökan har Högskoleverket förordnat följande sakkunniga:

- Astrid Pettersson, prorektor, Lärarhögskolan i Stockholm, ordförande,
- Ingemar Emanuelsson, professor em., Göteborgs universitet,
- Christina Gustafsson, professor, Uppsala universitet och Högskolan i Gävle,
- Erika Libeck Lindahl, studerande, Göteborgs universitet,
- Moira Linnarud, professor, Karlstads universitet och
- Sture Långström, universitetslektor, Umeå universitet.

Ann-Britt Gabriellsson, utredare vid Högskoleverket, har varit projektledare och sekreterare i gruppen.

Sakkunniggruppen har bedömt högskolans förutsättningar för att kunna ge specialpedagogutbildning genom att granska det skriftliga underlagsmaterialet samt genom att besöka högskolan och samtala med ledning, lärare, studenter och presumtiva praktikhandledare.

Ansökningshandlingarna har granskats utgående från kriterierna för prövning av examensrätt och utifrån de mål för specialpedagogexamen som anges i Högskoleförordningen, bilaga 2, Examensordningen, som trädde i kraft den 1 juli 2001.

Ansvariga vid Högskolan Kristianstad har fått tillfälle att faktagranska den beskrivande delen av yttrandet.

Bedömargruppens yttrande överlämnas härmed till Högskoleverket.

Astrid Pettersson
Ordförande i bedömargruppen

Bedömning av ansökan om specialpedagogexamen vid Högskolan Kristianstad

Förslag till beslut

Sakkunniggruppen bedömer att Högskolan Kristianstad har förutsättningar för att ge specialpedagogutbildning och föreslår att högskolan ges examensrätt för denna utbildning.

Bedömning

Bedömargruppen är väl medveten om att den bedömer en utbildning som fortfarande är under uppbyggnad. Dokumentationen visar dock att utbildningen utvecklas positivt med nödvändig progression. Detta innebär att sakkunniggruppen bedömer att högskolan har förutsättningar att uppfylla de kvalitetskrav som ställs för en specialpedagogexamen i högskolelag och högskoleförordning.

Specialpedagogutbildningens samarbete och samverkan med den nya lärarutbildningen, andra utbildningar vid högskolan samt med andra lärosäten, bedöms vara positiv.

Bedömargruppen finner emellertid att korrespondensen mellan utbildningsplan och kursplaner fortfarande kan utvecklas och förbättras. Vidare anser bedömargruppen att undervisningen bör planeras så att åtminstone någon disputerad lärare undervisar inom varje kurs.

Bakgrund

Lärarutbildning har funnits i Kristianstad sedan mitten av 1800-talet, från och med år 1967 inom lärarhögskolan och sedan högskolereformen år 1977, då Högskolan Kristianstad bildades, inom denna. Ekonomi- och ingenjörsutbildningar har senare startats och från och med år 1998 ges också medellånga vårdutbildningar inom högskolan. Av högskolans sex institutioner har tre, nämligen institutionerna för beteendevetenskap, humaniora och samhällsvetenskap samt för matematik och naturvetenskap, sina rötter i lärarutbildningen.

Kandidatexamen ges för närvarande i ett tjugotal ämnen, till exempel specialpedagogik och sociologi samt magisterexamen i sex ämnen, där pedagogik och psykologi är mest relevanta för specialpedagogutbildningen.

Antalet helårstudenter var år 2002 cirka 5000 varav nära hälften inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik. Cirka 60 procent av studenterna var programstudenter och cirka 40 procent av dessa var pedagogstudenter. Antal avlagda examina var totalt 663 varav 201 kandidat- och 9 magisterexamina.

År 2002 var antalet anställda vid högskolan, omräknat till heltid, 413 varav antalet lärare var 286 och andelen kvinnor 53 procent. Av lärarna var 30 procent disputerade.

Högskolan finns sedan år 1995 i det nedlagda regementets, P6, renoverade lokaler.

Organisation och ledning

Institutionen för beteendevetenskap kommer att ha det övergripande kursansvaret för specialpedagogutbildningens samtliga kurser. Samverkan kring innehållet i kurserna planeras tillsammans med institutionerna för humaniora och samhällsvetenskap, för matematik och naturvetenskap samt för hälsovetenskaper.

Institutionens styrelse består av prefekten, som är ordförande, tre lärare, en teknisk/administrativ personal och två studenter. Styrelsens viktigaste uppgifter är att besluta i ärenden som rör den långsiktiga planeringen av verksamheten. Det gäller utbildningens innehåll, utbildningsplaner och kursplaner samt nya kurser.

Institutionens lärare samlas i olika ämnesgrupper, för till exempel pedagogik, specialpedagogik, psykologi, sociologi och didaktik. Arbetet i respektive ämnesgrupp leds av en ämnesföreträdare, med en studierektor som föredragande, och gruppen fungerar som remissinstans till institutionsstyrelsen i frågor som rör ämnet. Ämnesföreträdarens ansvar är att skapa förutsättningar för en god forskningsmiljö, samordna den vetenskapliga utvecklingen inom ämnet/ämnesgruppen samt att övergripande samordna frågor i undervisningen som gäller forskningsanknytning, genusperspektiv och tvärkulturellt perspektiv.

Studierektor har också ansvar för tjänsteplanering, övergripande ansvar för utvärdering och utveckling av kurser och säkerställande av studentinflytande i utbildningen. Studierektor utser kursansvariga med ansvar för genomförande av enskilda kurser. För programutbildningarna finns dessutom programansvariga, med ett övergripande samordnings- och samverkansansvar.

Institutionen avser att inrätta ett programråd med rådgivande funktion. Rådet kommer att bestå av sex studenter, två från vardera av de tre årskurserna, institutionssekreterare, kursansvarig lärare, undervisande lärare, programansvarig samt två externa representanter från skolans område till exempel förvaltningschef eller motsvarande och en specialpedagog.

Lärarkompetens och kompetensutveckling

Vid planering av specialpedagogutbildningen har man utgått från den kompetens som fanns vid högskolan. Lärarkompetensen inom specialpedagogik framstod tidigare som svag trots att det fanns fem disputerade lärare. Enligt planeringen skulle deras deltagande i specialpedagogutbildningen emellertid vara mycket litet. Nyanställning av en professor i specialpedagogik på halvtid samt en professor i pedagogik på heltid tillsammans med övrig tillgänglig personal tyder nu på att tillräcklig beredskap finns för att nödvändiga specialpedagogiska och pedagogiska moment skall kunna genomföras. Disputerade lärare bereds tillfälle till kompetensutveckling via forskarstöd för forskning i anställningen, under två, tre och sex månader för lektor, docent respektive professor, plus en mindre summa för omkostnader, per år.

Handledarutbildning, samt återkommande kompetensutveckling för lärarutbildare på fältet, s.k. LUF, erbjuds de lärare som tar emot studenterna under den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Denna utbildning kommer också att omfatta handledare inom specialpedagogutbildningen.

Ämnesdjup och ämnesbredd, VFU och examensarbete

Specialpedagogutbildningen planeras ha följande övergripande teman om 20 poäng vardera:

Villkor för lärande och utveckling i en skola för alla

Mötet som utgångspunkt för utveckling och förändring

Specialpedagogens roll i forsknings- och utvecklingsprocesser

Allmänt gäller att studierna skall vara påbyggbara så att studenten efter avlagd examen, som regel, skall kunna studera vidare inom ämnet till exempel för en magisterexamen vid Höskolan Kristianstad eller vid något annat lärosäte.

Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen, VFU, finns inom alla temaområden med 5, 4 respektive 1 poäng.

I början av utbildningen upprättar den studerande, i samråd med program- och kursansvariga, en individuell VFU-plan, som den studerande fortlöpande förväntas dokumentera och utvärdera. Institutionen anser att det finns goda förutsättningar för att bygga upp en fungerande organisation kring den verksamhetsförlagda delen av specialpedagogutbildningen.

Examensarbetet skall ha en tydlig forskningsanknytning och den handledande läraren skall vara disputerad.

Samband mellan utbildning och forskning

För att på sikt få större andel lektorer i lärarkåren ges forskarutbildningsstöd till adjunkter. Samarbetsavtal finns, med omgivande lärosäten med examensrätt för forskarutbildning, som innebär att högskolan finansierar forskarutbildning till och med licentiatexamen och motparten finansierar delen från licentiat- till doktorsexamen.

Tre av de sju verksamma adjunkterna är forskarstuderande med sådant utbildningsstöd i anställningen, en stödform som institutionen hoppas skall kunna öka. Av doktoranderna är en antagen i specialpedagogik och två i pedagogik vid Lunds universitet samt Malmö högskola.

I arbetet med utveckling av den nya lärarutbildningen har forskningsanknytningen av utbildningen varit prioriterad. Vid institutionen finns fem doktorander knutna till den nationella forskarskolan i pedagogiskt arbete, vars syfte är att bredda och förnya forskning och forskarutbildning med anknytning till lärarutbildning och pedagogisk verksamhet.

Utvärdering och kvalitetssäkring samt studentmedverkan

Vid högskolan finns ett program för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling med genomtänkt strategi och med ett aktivt kvalitetsarbete som institutionen arbetar efter.

Alla kurser/delkurser utvärderas dels efter kursens/delkursens slut, dels kontinuerligt under kursen i kontakten mellan lärare och studenter, för att kunna rätta till eventuella misstag under kursens gång. Studentutvärderingarna efter avslutade kurser sammanställs och diskuteras i små grupper och vid stormöten för att kunna utveckla konstruktiva förslag till förbättringar av efterföljande kurser.

Studentkåren bereds möjlighet att utse studentrepresentanter i alla beslutande och beredande organ vid högskolan. Samtal mellan studentrepresentanter och institutionens och högskolans ledningspersoner har blivit allt vanligare, något som uppmärksammas och uppskattas enligt studentkåren.

Jämställdhet

Högskolans jämställdhetskommitté strävar i sitt arbete efter ett brett engagemang och ansvar vid institutioner och enheter för arbetet med jämställdhet och etnisk mångfald. Kommittén har genomfört utbildningen ”Jämställdhet – kvinnor och män i det moderna samhället”, 10 poäng.

Andelen kvinnor bland de anställda var 53 procent år 2002. Endast cirka 25 procent helårsstudenter deltar i kurser med jämn könsfördelning. Lärar- och ingenjörsprogrammen är fortfarande i stort sett enkönade.

Samverkan med fältet

Högskolan Kristianstad framhåller i Handlingsplanen för samverkan med omgivande samhället fyra huvudområden till vilka institutionens arbete koncentreras. Områdena är

- Samverkan i utbildning, med främst Skåne och Blekinge kommuners barnomsorg och skolväsende dit VFU-utbildningen är förlagd,
- Kompetensutveckling för yrkesverksamma, genom handledarutbildning för VFU-handledare och annan kompetensutveckling för lärare i fält,
- Forskning och utveckling, genom att högskolans lärare genomför utvärderingsuppdrag ute i kommunerna och genom samarbete med till exempel Räddningsverket samt
- Praktiksamverkan, via lärarutbildarnas nära samarbete med kommunernas olika verksamheter inom förskola – skola – fritidshem, besök hos studenterna under praktiken, praktikseminarier och handledarutbildning.

Bibliotek och litteratur samt lokaler och utrustning

Högskolans bibliotek har en budget på cirka 12 miljoner, vilket utgör ca 3,8 procent av den totala budgeten. Biblioteket äger 80 000 böcker och prenumererar på cirka 500 tryckta tidskrifter. Från högskolans samtliga datorer, samt via modempoolsanslutning utanför campus, har studenter och lärare/forskare också tillgång till cirka 4000 elektroniska tidskrifter i fulltext.

Biblioteket hade 253 000 besök under år 2002, håller en hög servicenivå för både studenter och lärare/forskare och genomför användarutbildning på alla nivåer. Grundutbildningen erbjuds till exempel behovsstyrd undervisning i informationshantering i samverkan med institutionerna. Och forskarna har tillgång till kvalificerad informationssökning tillsammans med sin institutions kontaktbibliotekarie.

För närvarande finns cirka 350 studieplatser för studenterna, som också via passerkort har tillgång till lokaler i biblioteket under hela dygnet.

Informationsteknik (IT)

Datornätet är geografiskt heltäckande så att samtliga utbildnings-, forsknings- och serviceenheter inom högskolan är anslutna. Nätverket omfattar också det närmast liggande studentbostadsområdet med cirka 250 studentlägenheter.

Alla anställdas arbetsplatser är datoranslutna och för studenterna finns datorarbetsplatser dels i biblioteket, dels vid samtliga institutioner. Varje student får också egen e-postadress som gäller under hela studietiden.

Internationalisering

Enligt den internationella policy som fastställdes av högskolestyrelsen år 1999 är den övergripande målsättningen att ”internationalisering skall finnas som ett naturligt inslag i all verksamhet vid högskolan”.

Detta har resulterat i att ett ökande antal studenter tillbringat minst tre månader vid ett utländskt universitet samtidigt som högskolan tagit emot utländska studenter på engelskspråkiga kurser inom i första hand ekonomi och pedagogik. Högskolan deltar i EU:s utbildningsprogram Erasmus och Leonardo via ett femtiotal avtal med europeiska lärosäten som omfattar både studerande- och lärarutbyte.